

ԹՈՐԳՈՄ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻՒ ԱԾՅԸ Ա. ԷԶՄԻՍՄԻՆ

Գշ. Յունիս 20ին, Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետ, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Կաթողիկոսի հրաւերով, Պատրիարք Սրբազան Հայրը ճամբորդեց դէպի Ս. Էջմիածին, ընկերակցութեամբ Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանի Տեսուչ Տ. Թեոդորոս Արդ. Զաֆրեանի, իբրև Ատենապետ մասնակցելու համար Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի նիստերուն: Դէպի Երեւան Հայկական օդանաւային թռիչքը Պոլիսէն լինելով, Պատրիարք Սրբազան Հայրը առիթ ունեցաւ Կ. Պոլսոյ Հայոց Սրբազան Պատրիարք, Ամեն. Տ. Մեսրոպ Արք. Մուրաֆեանի հետ այցելել Ս. Փրկիչ Ազգային Հիւանդանոցը: Այնտեղ, Հոգաբարձութեան անդամներուն եւ բժշկապետ Տէք. Արման Զաֆրի հիւրընկալութեամբ, սեղանակից ունեցան Երեւանի Պետական Կամաւարանի Պատուիրակութիւնը, Ակադեմիկոս Ռադիկ Մարտիրոսեանը, Կոմիտաս Պետական Երաժշտանոցի վերատեսուչ Տէք. Արմէն Սմբատեանը, իրենց ընկերակիցներով, որոնք ժամանած էին Անգարայի համալսարանի հետ քանակցութիւններ վարելու նպատակաւ: Նաեւ Գալիֆորնիոյ Պետական համալսարանի Հայ ժողովուրդի Պատմութեան ամպիոնի վարիչ քրօֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեանն ու իր տիկինը:

Յաջորդ առաւօտ Տ. Մեսրոպ Սրբազան Պատրիարքը 800 ուխտաւորներով պիտի մեկնէր դէպի Կեսարիա, Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայրապետի կեանքին հետեւորով, հոն սնած, դաստիարակուած, եւ իբրև Հայաստանի եպիսկոպոս օծուած, եւ ապա՝ Տրդատ քազաւորը եւ հայ պալատականները մկրտած:

Էջմիածնի մէջ, Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդի նիստերուն նախագահեց Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը,

որ մանրամասնեալ տեղեկութիւններ տուաւ իր գահակալութեան ուր ամսեայ շրջանի գործունէութեանց մասին: Մայր Աթոռի բաժանմունքներու պատասխանատուները ներկայացուցին իրենց տեղեկագիրը: Նկատի առնուեցան ամմիչական ուշադրութեան կարօտ թեմական եւ այլ գործունէութեանց ծրագիրներ (1700 ամսակի Յանձնախումբի, Երեւանի մէջ Մայր Տանարի կառուցման, Հոռմ Սրբազան Պապին տրուելիք այցելութեան): Վեհափառ Հայրապետի կարգադրութեամբ, խորհուրդի անդամներ Հ.Հ.Նախագահ Պր. Ռոպերթ Քոչարեանի հետ տեսակցութիւն ունեցան 23 Յունիս, Ուրբաթ ցերեկին, որմէ յետոյ մեկնեցան դէպի Օշական, Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի դամբարանին իբր ուխտաւոր:

Թորգոմ Պատրիարք առիթ ունեցաւ Վեհափառ Հայրապետին հետ Սեւանայ վազգէնեան հեմարանը այցելելու, ուսանողներուն կենցաղով հետաքրքրուելու, Երուսաղէմի Վարժարանի կեանքէն պատմելու, եւ զանոնք խրախուսելու: Ականատես եղաւ շինարարական ծաւալուն աշխատանքներուն: Շարաք եւ կիրակի օրերուն (24 եւ 25 Յունիս) ժողովականները մասնակցեցան պաշտամունքներուն Մայր Տանարի մէջ, Կիրակմտից ժամերգութեան, Ս. Պատարագին եւ Հոգեհանգստեան Պաշտօնին, ի հանգիստ հանգուցեալ Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Վեհափառ Կաթողիկոսի հոգւոյն, անոր մահուան առաջին տարելիցին առիթով: Նաեւ Միաբանական սեղանատան մէջ հոգեհանշին:

Վեհափառ Հայրապետի ծրագրումով, իր պատեհ առիթին, Մայր Աթոռի գրադարանի շէնք մը պիտի կառուցուի ի յիշատակ հանգուցեալ Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի, որպէս մտաւորականներու եւ իմացական հետաքրքրութեանց կեդրոն:

Այս նպատակով, Կիրակի յետ միջօրէին բազմաթիւ արուեստագէտներու եւ մտաւորականներու ներկայութեան, բացումը կատարուեցաւ վեհարանի կողմէն կառուցուած Ալեք եւ Մարի Մանուկեան քանդարանի երկրորդ հարկին վրայ դասաւորուած գրադարանին: Թէ՛ հանգուցեալ Կաթողիկոսի յիշատակին, եւ թէ՛ ի գնահատումն առաջադրուած ծրագրին, իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին մտաւորականներ Գագիկ Յարութիւնեան եւ Սեն Արեւշատեան, եւ Թորգոմ Պատրիարք: Իսկ երաժիշտ Յարութիւն Թովիկեանի ղեկավարութեամբ երգչախումբի կատարումներուն, մէջ ընդ մէջ ամունկեցին երկու արուեստագէտներ, որոնց բոլորին Վեհափառ Հայրապետը իր օրհնութիւնը բաշխեց, յայտնելով որ Մայր Աթոռը այս նպատակին իրագործումով իր լաւագոյն ծառայութիւնը մատուցած կ'ըլլայ մեր ժողովուրդի մշակոյթին տարածման:

Նրկուաբքի առաւօտ, Յունիս ԶԾին, Վեհափառ Հայրապետի գլխաւորութեամբ, ամբողջ Միաբանութիւնը մեկնեցաւ դէպի Նրեւան, կառուցուելիք Մայր Տաճարի գմբէթներուն վրայ գետեղուելիք հսկայ մետաղէ խաչերու օժման արարողութեան համար: Անաւարտ Մայր Տաճարի ներսն ու շրջակայքը խոնուած բազմութիւնը հետաքրքրութեամբ կը հետեւեր խաչերու օժման արարողութեան: Տաճարի տանիքին վրայ կառուցուած մարմարէ խաչին օժման համար ճարտարագէտները շինարարական «Վոռնկով» վեր բարձրացուցին Վեհափառ Հայրապետը, Թորգոմ Պատրիարքը եւ երեք եպիսկոպոսներ, որոնք բարձրախօսերու ձայնափառումով օժումը կատարելն յետոյ, ապահով «վայրէջք կատարեցին»:

Տաճարէն ներս, առաստօրէն պատրաստուած հայկական մատաղի ուտելիքներու օրհնութեանէն եւ համսեսումէն ետք, Միաբանութիւնը էջմիածին վերադարձաւ:

Նոյն իրիկունը, Գեորգեան հոգեւոր Եմարանի նորոգեալ շէնքին մէջ տեղի ունեցաւ շրջանաւարտից ամսվերջի հանդէսը, Վեհափառ Հայրապետի նախագահութեամբ: Արտասանութեանց, երգերու, նուագի եւ ուղերձներու յայտագրէն, եւ մրցանակներու բաշխումէն յետոյ, Վեհափառ Հայրապետը իր յորդորները եւ գնահատանքը յայտնեց թէ՛ աշակերտներուն, եւ թէ՛ ուսուցիչներուն եւ ծնողներուն որոնք ներկայ էին սրահին մէջ:

Նրեքշաբթի առաւօտ, 27 Յունիսին, Պատրիարք Սրբազանը հրաժեշտ առաւ Վեհափառ Հայրապետէն, թէ՛ Մայր Տաճարի մէջ ողջերբի աղօթքէն եւ բարեմարտութիւններէն յետոյ, եւ թէ՛ օղակայանին մէջ բռնիչէն առաջ դէպի Կ. Պոլիս:

Կէսօրին Պոլիս հասնելով, Պատրիարք Սրբազանը առաջնորդուեցաւ, ընկերակցութեամբ Պատրիարքական Աթոռի Լուսարարապետ Տ. Արամ Եպս. Աքէշեանի եւ Դիւանապետ Տ. Գրիգոր Ա. Գինյ. Տամատեանին եւ Վաղարշակ Սերովբեանի, դէպի Օրթագիւղի Ս. Աստուածածնի Սկեղեցին, ուր նուէն եւ Մանէ սրբուհիներու տօնին առիթով պաշտամունքէն յետոյ, եկեղեցւոյ սրահին մէջ սիրոյ սեղանին շուրջ հաւաքուած էին Ամեն. Տ. Մեսրոպ Սրբազան Պատրիարքի նախագահութեամբ, ժրջան աշխատող Տիկնանց Միութեան վարչութիւնը եւ անդամուհիները, եւ եկեղեցական խորհուրդի անդամները:

Վարչութեան Ասեմապետուհիին միութեան գործունէութեանց մասին տեղեկատուութեանէն եւ Սրբազան Պատրիարքներու յորդորական եւ քաջալերական խօսքերէն յետոյ՝ նուէն եւ Մանէ սրբուհիներու քարոզական եւ ծառայական ոգիով աշխատանքներ կատարելու մասին, մօտակայ ծովեզերէն, Տիար Կարպիս մօտակայ ծովեզերէն, Տիար Գուսարը Տիկնանց Դանիա էքմայեան եւ իր զուարթ Տիկնանց Դանիա Շիրինեան, իրենց ընտանեկան նաւով,

Արքագան Պատրիարքները փոխադրեցին Գնալը կղզին:

Արքագան Պատրիարքները եւ իրենց ուղեկցողները Քալիով բարձրացան լերան լանջին կատուցուած Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին, ուր Թորգոմ Պատրիարքին համար անակնկալ էր հանդիպիլ Ֆրէզնոյէն Տ. Շահէ Ա. Քհնյ. Ալթունեանին, Երեցկին Մարիամին, եւ Սան Տիակոյէն՝ հանգուցեալ Տ. Լեւոն Ա. Քհնյ. Առաքելեանի երեցկին Շնորհիկին, Միացեալ Նահանգներէն երկար տարիներու բարեկամներ:

Եկեղեցւոյ Խորհուրդի անդամներու եւ Տիկիներու հիւրասիրութեամբ, յիշատակներու եւ անցեալէն ժամօք երգերու

վերյիշումով, եկեղեցւոյ մէջ երեկոյեան ժամերգութեան պաշտումով, ամառնային ճամբարին եւ Մեսրոպ Պատրիարքին նորոգեալ բնակարանին եւ լերան կատարին Յունաց հնադարեան (բայց փակ) վանքին այցելութեամբ, մի քանի ժամերու այսպէս հանելի ժամանցէն յետոյ, նոյն նաւով քաղաք վերադառնալով, Արքագան Պատրիարքները օդակայան կը տարուին: Թորգոմ Պատրիարք շնորհակալութեամբ հրաժեշտ առնելով Մեսրոպ Արքագան Պատրիարքէն, նոյն կէս գիշերին կը ժամանէ Թէլ Ավիվի օդակայան, եւ կը վերադառնայ Արբոց Յակոբեանց Մայրավանք:

Ն.Թ.